

Nederlands kampioenschap dammen
Nederlands kampioenschap Fries dammen
Open Nederlands kampioenschap FRYSK!

DRACHTEN

14 – 23 December 2023

NK Dammen
NK Fries Dammen
en
Open NK FRYSK!

Nederlands kampioenschap dammen Nederlands kampioenschap Fries dammen Open Nederlands kampioenschap FRYSK!

Voorblad: "Twee heeren aan een tafel zittend, hebben een partij op een dambord gespeeld, een schijnt reeds de overwinnaar te zijn, terwijl een derde aandachtig de partij schijnt na te gaan; de uitdrukking der gelaatstrekking en de uitvoerige penseelbehandeling doen dit stukje voor het beste van dezen meester doorgaan"
Dirk Jacobsz Ploegsma (1769-1791), geschilderd in 1790. (Collectie Fries Museum)

Organisatiecomité NK dammen 2023

Jan van Dijk (KNDB)
Hendrik Veenstra (KNDB)
Willem Schaap (DFS)
Marten Walinga (Stifting WFD)

Perschef: Tim Boersma www.bfcc.nl
Tel.: 035 622 94 83
E-Mail: tim.boersma@bfcc.nl

Demonstraties: Harm Wiersma, Alexander Shvartsman en
Wieger Wesselink
Hoofdarbiter: Gerben de Wit
Ronde verslagen: Tjalling van den Bosch
Redactie en opmaak: Marten Walinga
Website: Geb Kos
Techniek: Hendrik Veenstra

Websites
<https://nk2023.kndb.nl>
www.friesdammen.nl
www.frisiandraughts.com

Welkom

Sjoerd Langebeek, eigenaar van Van der Valk Hotel Drachten, heet u van harte welkom voor het Nederlands Kampioenschap dammen, editie 2023! *"Wij zijn vereerd deze gelegenheid te mogen faciliteren en staan klaar om jullie verblijf zo aangenaam mogelijk te maken."*

Het hotel staat al meer dan 20 jaar bekend om de vriendelijke service met een verrassende invulling. Van der Valk biedt comfort en is toegankelijk voor iedereen. De locatie is gelegen aan de A7 en is tevens uitstekend bereikbaar met het openbaar vervoer door het naastgelegen busstation. Zegt u Friesland, dan zegt u prachtige natuurlandschappen. Van der Valk Hotel Drachten is dan ook omringt door prachtige wateren, bossen en duinen, zoals Nationaal Park De Alde Feanen en de Bakkeveense Duinen. Het Nederlands Kampioenschap dammen vindt plaats in de vergaderruimtes van het hotel, die van alle moderne faciliteiten zijn voorzien. "Samen met mijn team zorg ik ervoor dat het de deelnemers van het damtoernooi aan niets zal ontbreken", aldus Sjoerd Langebeek (vierde generatie Van der Valk).

Van der Valk Hotel Drachten kijkt uit naar uw komst, wenst u veel succes en veel plezier tijdens het Nederlands Kampioenschap dammen.

Moge de beste winnen.
Sjoerd Langebeek, namens team Van der Valk Hotel Drachten

Opgave nevenevenementen bij:

Fries kampioenschap 4-tallen
Nick de La Fontayne
Fonayne058@gmail.com
06 8184 1222

Open Nederlands kampioenschap FRYSK!
Marten Walinga
martenwalinga@hotmail.com
06 3456 1133

Nederlands kampioenschap dammen
 Nederlands kampioenschap Fries dammen
 Open Nederlands kampioenschap FRYSK!

Sponsors van NK Dammen 2023:

VAN DER VALK
HOTEL DRACHTEN

Taal & tekstbureau
Liuwe H. Westra

Terpstra beheer bv.
Weverswal 31 B.
9243JM Bakkeveen.
Interim management. Financiering. Advies.
Tel 0653203221.

Analyses en presentatie door:

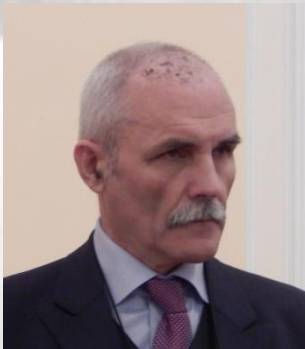
Harm Wiersma

Alexander Shvartsman

Wieger Wesselink

Arbitrage door:

Gerben de Wit

NK ALGEMEEN 2023 - wedstrijdvoorwaarden

Er wordt gespeeld volgens de bepalingen van het Spel- en Wedstrijdreglement (SWR) van de KNDB. In aanvulling gelden de volgende bijzondere bepalingen.

Speeldata, speeltijden en locatie

Alle ronden beginnen stipt op de in het programma aangegeven tijden. Wanneer twee ronden op één dag worden gespeeld, heft elke speler recht op minimaal een half uur rust tussen de ochtend- en de middagpartij. Dit geldt ook voor de start van de (eerste) barrages.

Speeltempo en notatie

Het speeltempo bedraagt 80 minuten plus 1 minuut per te spelen zet (Fischer -systeem). Digitaal noteren door de spelers zelf is niet toegestaan.

Eindstand

Bij gelijk eindigen in wedstrijdpunten wordt de volgorde in de eindstand achtereenvolgens bepaald door:

1. Alleen wanneer de Nederlandse titel of plaatsing voor volgende NK in het geding zijn: een barrage volgens artikel 30.3 SWR om de eerste, respectievelijk de tweede en derde plaats. Bij twee gelijk geëindigde spelers bestaat de barrage uit twee partijen, bij meer dan twee gelijk geëindigde spelers uit een enkelvoudig toernooi. Het speeltempo bedraagt per speler van 15 minuten plus 5 seconden per zet. Eindigt de barrage onbeslist, dan wordt er door de gelijk geëindigde spelers doorgespeeld totdat een beslissing is verkregen. In deze vervolgp partijen geldt een speeltempo van 5 minuten plus 3 per zet. Een barrage om de eerste plaats vindt direct na afloop van de laatste reguliere speelronde plaats. Een barrage om de tweede of derde plaats eveneens, maar de wedstrijdleiding kan besluiten die uit te stellen tot direct na de prijsuitreiking. Loting wijst uit welke speler welke plek in het wedstrijschema van de barrage inneemt. De volgorde van het wedstrijschema is leidend, tenzij de barrage bestaat uit exact drie spelers. In dat geval is de uitslag van de eerste barrage partij doorslaggevend voor het vervolg. Bij een beslissing speelt verliezer van deze wedstrijd de tweede barragewedstrijd tegen degene die een vrije ronde had. Bij een gelijkspel wordt de reguliere volgorde aangehouden. Voor de overige plaatsen:
2. Het beste onderlinge resultaat tussen de gelijk geëindigde spelers
3. De hoogste score in volgorde van de ranglijst
4. Loting

Rechten

1. De winnaar van het toernooi verwerft de titel "Kampioen van Nederland 2023".
2. De drie hoogst geklasseerde spelers plaatsen zich voor de finale van het NK Algemeen 2024.
3. De verdeelsleutel van het beschikbare prijzengeld is vastgesteld in overleg met de atletenvertegenwoordiging.
4. Er zijn aan de eindstand geen plaatsingsrechten verbonden voor een EK en/of WK. De internationale dambonden hanteren namelijk hun eigen inschrijfprocedures.
5. Spelers die evenveel wedstrijdpunten hebben behaald, delen de geldprijzen die aan hun plaatsen in de eindstand verbonden zijn.

Meester- en grootmeesterpunten

De plaatsen 1 t/m 3 geven recht op respectievelijk 3, 2 en 1 grootmeesterpunten. De plaatsen 1 t/m 5 geven recht op respectievelijk 5, 4, 3, 2 en 1 meesterpunten. Bij gelijk eindigen in wedstrijdpunten worden de (groot-) meesterpunten gedeeld.

Slotbepaling

Bij geschillen en in gevallen waarin de reglementen en de wedstrijd bepaling niet voorzien, beslist de wedstrijdleiding

NK Fries dammen - wedstrijdvoorwaarden

Vorrondes:

Zaterdag	4 november	Vorronde 1 om 20:00 u.	https://lidraughts.org/tournament/2EudJrdL
Zondag	5 november	Vorronde 2 om 20.00 u.	https://lidraughts.org/tournament/5LE2X2CI
Zaterdag	11 november	Vorronde 3 om 20:00 u.	https://lidraughts.org/tournament/ckSDDSzj
Zondag	12 november	Vorronde 4 om 20:00 u.	https://lidraughts.org/tournament/sy71u14W

Uitslagen voorrondes:

- Vorronde 1: 1° Folkert Groenveld (13 punten), 2° Jelle Wiersma (12 punten)
- Vorronde 2: 1° Taeke Kooistra (14 punten), 2° Frederik Bos (12 punten)
- Vorronde 3: 1° Marten Walinga (14 punten), 2° Dicky van der Meer (12 punten)
- Vorronde 4: 1° Hein de Vries (12 punten), 2° Frans Kingma (8 punten)

Speelschema:

14 december (donderdag)	Ronde 1 (14.30)	
15 december (vrijdag)	Ronde 2 (15.00)	
16 december (zaterdag)	Ronde 3 (15.00)	
21 december (donderdag)	Ronde 4 om 9.30	Ronde 5 (15.00)
22 december (vrijdag)	Ronde 6 (13.00)	Happy hour (17.00 – 18.00)
23 december (zaterdag)	Ronde 7 (10.00)	

Indeling spelers en speelschema:

1. Folkert Groenveld
2. Jelle Wiersma
3. Taeke Kooistra
4. Frederik Bos
5. Marten Walinga
6. Dicky van der Meer
7. Hein de Vries
8. Frans Kingma

ronde	1	2	3	4	5	6	7	.
	5-1	1-6	1-4	7-1	1-8	3-1	1-2	
	6-2	2-5	2-3	8-2	2-7	2-4	4-3	
	7-3	3-8	5-8	5-3	3-6	5-7	6-5	
	8-4	4-7	6-7	6-4	4-5	8-6	7-8	

Notatie en klok gebruik:

Er wordt digitaal genoteerd, zetten dienen overeen te stemmen met het spelreglement, bij een onregelmatige zet wordt deze teruggenomen. De klok wordt als laatste ingedrukt, eerst de zet op het bord, dan digitaal.

Tijdscontrole:

90 minuten + 30 seconden per zet (Fisher)

Bij gelijk eindigen van 2 spelers om de eerste plaats wordt er een play-off gespeeld, Fisher-klok 45 minuten+15 seconden, spelers met de andere kleur dan in het reguliere kampioenschap. Bij meerdere spelers om de eerste plaats wordt een rond toernooi gespeeld.

Winnaar:

De Nederlands kampioen plaatst zich voor het WK Fries Dammen 2024 (Augustus).

Prijzengeld (kwalificatie en finale) :

Totaal 4.200 Euro. Bij verdeling van het prijzengeld waarbij spelers in de einduitslag hetzelfde aantal punten hebben behaald wordt het prijzengeld van de betreffende plaatsen verdeeld.

Programmadag 1: donderdag 14 december

- 13.45**   **Ontvangst spelers in van der Valk Hotel Drachten**
- 14.00-14.30**   **Welkom en opening NK in Drachten**
- 14.30**   **Aanvang 1^e ronde NK 2023 in de speelzaal met de eerste zet door de hoofdsponsor Pieter Kooi**

14.30 1^e Ronde NK Dammen

Gabriël Heerema (1405)	-	Wouter Ludwig (1414)
Alexander Baliakin (1548)	-	Luuk Terweijden (1343)
Jitse Slump (1522)	-	Hein Meijer (1433)
Jan van der Star (1309)	-	Gerlof Kolk (1393)
Matheo Boxum (1298)	-	Anton van Berkel (1424)
Martijn van IJendoorn (1523)	-	Wouter Sipma (1524)
Jan Groenendijk (1547)	-	Ben Provoost (1407)

14.30 1^e Ronde NK Fries dammen

Marten Walinga	–	Folkert Groenveld
Dicky van der Meer	–	Jelle Wiersma
Hein de Vries	–	Taeke Kooistra
Frans Kingma	–	Frederik Bos

GMI Alexander Baliakin is 62 jaar en heeft inderdaad geen traditionele Nederlandse naam; hij is dan ook geboren in Archangelsk (Rusland). Hij werd driemaal (om precies te zijn in 1982, 1988 en 1989) kampioen van de machtige (zeker op damgebied) USSR. Sinds 2004 is hij gerechtigd om onder de Nederlandse (dam-)vlag uit te komen (sinds 2010 heeft hij een Nederlands paspoort). Baliakin heeft in totaal 17 maal (dus onafgebroken sinds 2004!!) meegedaan aan het NK Dammen Algemeen en zich de titel maar liefst 8 maal toegeëigend!! De laatste keer dat hij Nederlands damkampioen werd was in 2019. Baliakin is tegenwoordig Trainer TeamNL KNDB.

Baliakin weet ook op psychologisch gebied van wanten; kortom, hij is en blijft dus een bepalende factor in de strijd om de Nederlandse senioren damtitel. Bij het NK in Wageningen liet hij dit nogmaals zien door barrages voor de titel af te dwingen. Maar de titel bleef bij Groenendijk.

Hij is vanaf 1-1-2021 trainer van TeamNL KNDB geworden. Daarom is hij de laatste jaren niet actief als dammer in individuele toernooien en neemt alleen nog aan het NK deel. Daar vindt een scherpe confrontatie tussen de trainer en zijn leerlingen plaats.

Alexander Baliakin

Van Berkel, begin 50, is begonnen met het tweede deel van zijn damleven; de finale in Drachten wordt zijn 14de finale. Zijn beste NK-resultaten waren een gedeeld 2e plaats in Surhuisterveen en een 6e plaats in Huissen, wat hem zijn nationale grootmeestertitel opleverde. In Wageningen deed Van Berkel mee in de middenmoot met een mooie achtste plaats, wat is er mogelijk in Drachten?

Van Berkel was in de leer bij wijlen nationaal meester Ad van Tilborg. Al snel waren de eerste nationale jeugdtitels een feit. Bij de senioren haalde hij vervolgens 6 nationale titels bij het sneldammen en het rapiddammen; maar liefst 11 keer stond hij op het podium bij het rapiddammen. Ook internationaal waren er aansprekende sneldamresultaten: een 5e plaats op een EK en een 7e plaats op een WK. Eenmaal werd hij open kampioen van Nederland.

Ooit had Van Berkel tot tweemaal toe een wereldrecord in zijn bezit, in zowel het simultaan dammen (tegen 249 tegenstanders) als in het kloksimultaan dammen (tegen 32 deelnemers); beide wereldrecords zijn inmiddels in andere handen terecht gekomen.

Twee keer won hij een WorldCup: bij het Russisch dammen. Het leverde hem ook op het 64-veldenbord de internationale meestertitel op.

Anton van Berkel

Programmadag 2: vrijdag 15 december

9.30 2^e Ronde

Anton van Berkel (1424)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Jan van der Star (1309)	-	Jan Groenendijk (1547)
Gabriël Heerema (1405)	-	Alexander Baliakin (1548)
Wouter Ludwig (1414)	-	Luuk Terweijden (1343)
Hein Meijer (1433)	-	Gerlof Kolk (1393)
Ben Provoost (1407)	-	Jitse Slump (1522)
Matheo Boxum (1298)	-	Wouter Sipma (1524)

15.00 3^e Ronde

Jan Groenendijk (1547)	-	Hein Meijer (1433)
Martijn van IJzendoorn (1523)	-	Matheo Boxum (1298)
Gerlof Kolk (1393)	-	Jitse Slump (1522)
Wouter Sipma (1524)	-	Anton van Berkel (1424)
Luuk Terweijden (1343)	-	Gabriël Heerema (1405)
Alexander Baliakin (1548)	-	Wouter Ludwig (1414)
Ben Provoost (1407)	-	Jan van der Star (1309)

15.00 2^e Ronde NK Fries dammen

Folkert Groenveld	-	Dicky van der Meer
Jelle Wiersma	-	Marten Walinga
Taeke Kooistra	-	Frans Kingma
Frederik Bos	-	Hein de Vries

Matheo Boxum (Emmeloord, 14 jaar) begon op zijn 6e met dammen. Hij is begonnen bij Damkring Emmeloord en speelt nu in de ereklasse bij Damclub Hijken DTC. Hij heeft de status "Internationaal talent".

Matheo werd eerder dit jaar Europees Kampioen bij de aspiranten. Ook heeft hij meerdere internationale en nationale titels bij de jeugd behaald.

Op jonge leeftijd meet hij zich in diverse internationale toernooien al met de senioren. Toch deed hij vooral met de halve finales NK 2023 mee om ervaring op te doen. Zijn overtuigende plaatsing voor dit NK was voor hem dan ook een verrassing.

Dat is ook zijn doel voor dit NK: ervaring op doen in zich meten met de nationale top. Met dit sterke deelnemersveld belooft het dan ook een leerzaam toernooi te worden.

Met zijn 14 jaar is hij een van de jongste deelnemers ooit. Het is dan ook extra bijzonder dat juist Harm Wiersma (ooit 13 jarige debutant) de demonstraties bij dit NK verzorgt.

Matheo Boxum

Titelverdediger GMI Jan Groenendijk is 25 jaar en ondanks dat hij in 2015 (op 17-jarige leeftijd dus!) vice-wereldkampioen werd, debuteerde hij pas in 2019 op het NK Dammen Algemeen; hij werd toen gedeeld tweede. Tot in de dying seconds van dat bewuste WK 2015 had JG Superstar de wereldtitel in handen, totdat de Franse grootmeester Arnaud Cordier hem het zo vreselijk belangrijke puntje ontfutselde! Groenendijk werd tweede en als gevolg daarvan mocht hij het in een tweekamp om de wereldtitel opnemen tegen Boomstra; die match eindigde in een duidelijke overwinning voor de laatste. Jan Groenendijk kon in het verleden wel eens heel lang nadenken tijdens zijn wedstrijden en daardoor vaak in tijdnood komen maar daar is aan gewerkt en hij heeft dit probleem met succes achter zich gelaten.

Na het WK van 2016 heeft de tijd niet stil gestaan voor Jan Groenendijk, zijnde winnaar van Abidjan Open 2019, IMSA World Masters Blitz 2019, Polish Open 2019 en Nijmegen Open 2018. In 2022 voegde hij daarbij de Europese titel. En ook 2023 is tot nog toe een succesjaar. Met drie gewonnen world cups, Drancy, Rotterdam en Riga zette hij allen op zijn naam.

Jan Groenendijk is de huidige damkampioen van Nederland. In Wageningen versloeg hij in de barrages Alexander Baliakin om zo zijn titel te prolongeren.

Jan Groenendijk

Programmadag 3: zaterdag 16 december

9.30 4^e Ronde

Jitse Slump (1522)	-	Luuk Terweijden (1343)
Gabriël Heerema (1405)	-	Gerlof Kolk (1393)
Matheo Boxum (1298)	-	Wouter Ludwig (1414)
Alexander Baliakin (1548)	-	Hein Meijer (1433)
Wouter Sipma (1524)	-	Ben Provoost (1407)
Anton van Berkel (1424)	-	Jan van der Star (1309)
Martijn van IJzendoorn (1523)	-	Jan Groenendijk (1547)

15.00 5^e Ronde

Wouter Ludwig (1414)	-	Gerlof Kolk (1393)
Jan Groenendijk (1547)	-	Anton van Berkel (1424)
Luuk Terweijden (1343)	-	Wouter Sipma (1524)
Ben Provoost (1407)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Jitse Slump (1522)	-	Alexander Baliakin (1548)
Hein Meijer (1433)	-	Gabriël Heerema (1405)
Jan van der Star (1309)	-	Matheo Boxum (1298)

13.00 Open Fries kampioenschap voor viertallen

15.00 3^e Ronde NK Fries dammen

Folkert Groenveld	-	Frederik Bos
Jelle Wiersma	-	Taeke Kooistra
Marten Walinga	-	Frans Kingma
Dicky van der Meer	-	Hein de Vries

Gabriël Heerema (49) is via de basisschool ('T Ambyld, Terwispel) van wijlen Piter Bergsma in aanraking gekomen met het dammen. Gabriël heeft zelf trouwens nooit les gehad van Piter. Een logische vervolgstap was het dammen bij de jeugdclub van DC Gorredijk. Hierna liet het dammen Gabriël niet meer los.

In diverse jeugdkampioenschappen is het nooit gelukt om een (jeugd) finale van Ned. te halen. Ook in de seniorenkampioenschappen zat een finaleplaats er nooit in, ook al werd het soms maar nipt gemist. In 2006 kwam er een einde aan de plaatsingstoernooien voor Gabriël want dit kostte teveel tijd. Een nieuw hoofdstuk werd geopend met als doel het trainen van jeugdspelers, later bleek dit eigenlijk nog veel meer tijd te kosten, een klein "inschattings-foutje"

Hier en daar werd er nog wel eens meegedaan aan een toernooi waarbij Thailand open 2010 zelfs werd gewonnen. Persoonlijke wedstrijden kwamen steeds meer op de achtergrond en het promoten van de damsport en het trainen van (Friese) jeugdspelers kwam steeds wat meer op de voorgrond.

Bij deze NK finale heeft Gabriël een keuzeplaats gekregen en mag uiteindelijk dan toch zijn debuut maken op het hoogste podium.

Gabriël Heerema

Op zijn 6e begon Martijn van IJzendoorn met dammen bij Damclub Velo waar hij door Jan de Koning al snel werd opgemerkt als talent. Niet veel later werd hij in 2007 voor de eerste keer Europees kampioen algemeen en sneldammen bij de welpen. Als gevolg van de Europese successen belandde hij vanaf dat moment in Talentontwikkeling. In de periode van 2007-2016 werkte Martijn samen met Rik Keurentjes, Rob Clerc, Ron Heusdens en Alexander Shvartsman. Vanaf 2017 tot op het heden is Martijn in het bezit van een A-status en traint hij met de topsporters onder leiding van trainer Alexander Baljakin.

GMI Martijn Van IJzendoorn is inmiddels 26 jaren jong en debuteerde in 2017 in het NK Dammen Algemeen. En wat voor een debuut was dat(??), als ooit de woorden van Julius Caesar Veni, Vidi, Vici (Ik kwam, ik zag, ik overwon) opgeld deden dan was dat tijdens zijn eerste optreden op het hoogste NK-podium (op Urk)! Zonder ook maar één spatje eerbied voor het heersende establishment veroverde Van IJzendoorn schijnbaar moeiteloos zijn eerste NK-titel bij de senioren.

Dit jaar heeft Martijn natuurlijk de wereldtitel op het oog. Maar hij heeft als voorbereiding een bijzondere route gekozen met een wereldrecordpoging kloksimultaan. Al vanaf zijn grote doorbraak naar de top in 2017 heeft hij verschillende pogingen gedaan om de wereldtitel te behalen, echter zonder succes. Zou deze voorbereiding zijn vruchten geven? Ook is het hem nog niet gelukt om de Nederlandse titel na Urk in 2017 terug te veroveren. Desondanks zal hij er dit jaar alles aan doen om zijn doelen te kunnen behalen!

Martijn van IJzendoorn

Titels van Martijn:
 Nederlands kampioen (2017)
 3e EK (2016, 2018)
 5e WK (2021)
 11x Europees kampioen jeugd
 7x Wereldkampioen jeugd

Nederlands kampioenschap dammen
Nederlands kampioenschap Fries dammen
Open Nederlands kampioenschap FRYSK!

Programmadag 3: zaterdag 16 december

Op zaterdag 16 december organiseert Damcombinatie Fryslân, in naam van de **PFDB** en in samenwerking met de organisatie van het Nederlands Kampioenschap, weer het Fries Kampioenschap sneldammen voor clubviertallen!

Bij het aanmelden van jullie team vragen wij ook direct om de spelers van het betreffende team door te geven. Wij hopen er weer een mooie en gezellige dag van te maken, op een fantastische locatie tijdens de finale van het Nederlands Kampioenschap, waar maar liefst 4 PFDB leden aan deelnemen!

Fries Kampioenschap Clubviertallen 2023

Zaterdag 16 december 11:00 - Van der Valk Hotel Drachten

IN NAAM VAN DE PFDB EN IN SAMENWERKING MET DE FINALE VAN HET NK, ORGANISEERT DC FRYSLÂN WEDEROM HET FRIES KAMPIOENSCHAP SNELDAMMEN VOOR CLUBVIERTALLEN!

VAN DER VALK
HOTEL DRACHTEN

ER WORDT GESPEELD IN 3 CATEGORIEËN

SPEELTEMPO: 5M+5S

AANVANG: 10:45

AANMELDEN KAN VIA
NICK DE LA FONTEYNE

FONTSEYNE.058@GMAIL.COM
06 81 84 12 22

de Jong

Programmaday 4: maandag 18 december

9.30 6^e Ronde

Anton van Berkel (1424)	-	Ben Provoost (1407)
Wouter Sipma (1524)	-	Jan van der Star (1309)
Martijn van IJzendoorn (1523)	-	Alexander Baliakin (1548)
Gabriël Heerema (1405)	-	Jitse Slump (1522)
Matheo Boxum (1298)	-	Jan Groenendijk (1547)
Gerlof Kolk (1393)	-	Luuk Terweijden (1343)
Wouter Ludwig (1414)	-	Hein Meijer (1433)

15.00 7^e Ronde

Jan van der Star (1309)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Alexander Baliakin (1548)	-	Gerlof Kolk (1393)
Ben Provoost (1407)	-	Matheo Boxum (1298)
Jan Groenendijk (1547)	-	Wouter Sipma (1524)
Luuk Terweijden (1343)	-	Hein Meijer (1433)
Jitse Slump (1522)	-	Wouter Ludwig (1414)
Anton van Berkel (1424)	-	Gabriël Heerema (1405)

Gerlof Kolk is 40 jaar en heeft zich voor de tweede keer geplaatst voor de NK finale. Hij deed voor het laatst mee in 2008 en ondernam daarna geen poging meer, maar op eigen bodem wil de Fries het toch nog een keer proberen.

Kolk kwam op de basisschool in aanraking met dammen dankzij het enthousiasme van directeur Jelte Veld.

Hij raakte verliefd op de damsport en werd in 1995 tweede van Nederland bij de pupillen. Met behulp van trainer Tjalling Goedemoed ontwikkelde hij zich verder als speler en leerde nog meer over de diepgang van het dammen.

Zijn beste resultaat behaalde hij vorig jaar en dit jaar door twee maal Nederlands kampioen sneldammen te worden.

Kolk schuwt het avontuur op het bord niet en hoopt het thuispubliek te vermaken met mooie partijen.

Gerlof Kolk

Wouter Ludwig is in Gelderland opgegroeid en werd 25 jaar geleden pupillenkampioen van Nederland en pakte bij de jeugd ook twee nationale sneldamtitels. Internationaal behaalde hij op het WK aspiranten een bronzen medaille en werd in 2008 Europees studentenkampioen.

Wouter is woonachtig in Utrecht en komt provinciaal uit voor het Utrechtse Ons Genoegen. In de provincie Utrecht voert Wouter de ratinglijst aan.

In de nationale competitie speelt Wouter voor VBI Huissen, waarvoor hij afgelopen seizoen met maar liefst zeven overwinningen topscorer werd.

Wouter doet voor de derde keer mee aan het Nederlands Kampioenschap. De laatste keer was in 2016 waar hij 6e werd. Bij zijn debuut in 2015 werd hij 11e. Voor die tijd verzorgde hij vanuit de KNDB samen met Jasper Lemmen trainingen voor de talentengroep en de Nederlandse subtop.

Verder heeft hij meerdere succesvolle jeugdspelers (o.a. Machiel Weistra, wereldkampioen junioren) geoacht en training gegeven.

Wouter Ludwig

Programmadag 5: dinsdag 19 december

13.00 8^e Ronde

Luuk Terweijden (1343)	-	Matheo Boxum (1298)
Hein Meijer (1433)	-	Ben Provoost (1407)
Wouter Ludwig (1414)	-	Wouter Sipma (1524)
Jitse Slump (1522)	-	Jan van der Star (1309)
Gabriël Heerema (1405)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Alexander Baliakin (1548)	-	Anton van Berkel (1424)
Gerlof Kolk (1393)	-	Jan Groenendijk (1547)

10.00 tot 13.00 HANNN Fitter Brein op Friese bodem

Programma:

10:00 uur **Inloop en opening** door presentator Bert Dollekamp (Fitter Brein)
 10:30 uur **Fitter Brein in vogelvlucht** - interactieve kennismaking
 11:00 uur **Bloezones** - Janneke Annema (HANNN). Zij doet ook mee aan de
 11:30 uur **Paneldiscussie** met onder meer Suzanne Horrevoets van Leefstijl collectief Sûnenz, Kim Assen van Sportbedrijf Drachten en Zainal Palmans namens Fitter Brein
 12:00 uur **Netwerklunch** en afsluiting programma
 13:00 uur Voor wie kan en wil: zelf een potje dammen met enige uitleg én een kijkje bij een ronde van het Nederlands Kampioenschap!
 Bij deze bent u van harte uitgenodigd om zich te oriënteren op de bruikbaarheid van het damspel voor het stimuleren van een actieve leefstijl binnen uw werkveld.

Aanmelden kan door een e-mail te sturen naar info@fitterbrein.nl. Graag even aangeven met hoeveel personen u komt en namens welke organisatie.

Hein Meijer – Deze geroutineerde grootmeester, die in 1986 debuteerde bij het Nederlands Kampioenschap, behoort tot de oude “hap”. In 2001 werd hij gedeeld eerste op het NK, samen met Harm Wiersma en Hans Jansen, maar overleefde de barrages niet. Hij staat bekend om zijn degelijke aanvalsspel en zijn grote kennis en kunde als het gaat om het verzilveren van voordeel in het late middenspel en eindspel. Ook is het een man van lijstjes. Als je op zijn lijstje staat, dan weet je dat je een zware middag gaat beleven. Sta je niet op zijn lijstje, dan weet je dat je met een blok beton te maken gaat krijgen. Nu speelt hij voor de 25e keer mee met het NK. Het afgelopen toernooi moest hij zich tevreden stellen met de 10de plaats. Zit er dit jaar meer in?

Hein Meijer

Hein is winnaar van o.a. Parthenay, Amersfoort Open, Brunssum Open, Amsterdams Paastoernooi, Praag Open en is sneldamkampioen van Nederland in 1994 en 2007. Hij speelt sinds 1975 onafgebroken persoonlijke wedstrijden en sinds 1982 in de hoofd- en ereklasse.

Paul Oudshoorn: “Met name zijn niet aflatende aanvallende drukstijl kan de lucht van tegenstanders danig afknijpen. Velen hebben dat moeten ondergaan, ook collega grootmeesters.”

Ben Provoost (37) is een Nederlandse dammer die opgroeide in Zeeland en in 1997 Nederlands pupillenkampioen werd.

In het seizoen 2003/04 werd hij als junior seniorenkampioen van Zeeland. In december 2004 eindigde hij op de tiende plaats van het wereldkampioenschap voor junioren.

In Drachten neemt hij voor de achtste keer deel aan het NK Dammen Algemeen. Zijn beste resultaat was in 2016, toen hij in de eindstand evenveel punten als Alexander Baliakin had behaald, maar door het saldo van plusjes en minnetjes naar het tweede plan werd verwezen. In andere NK's moest hij genoegen nemen met meer bescheiden klasseringen. Met sneldammen behaalde hij wel 's lands hoogste titel (in 2010). Eerder (2007) en later (2012 en 2013) belandde hij ook op het podium

Op 3 april 2010 verbeterde hij het wereldrecord kloksimultaan met 1 partij en bracht het op 34 partijen. Dit werd op 4 augustus 2011 overtroffen door Jeroen van den Akker die het record op 37 partijen bracht.

Hij onderhield met Kees Thijssen en Hein Meijer de website 10x10 special. Sinds enkele jaren is hij voor de Utrechtse Provinciale Dambond actief als trainer.

Hij is in het bezit van de titels FMJD Meester en Nationaal Grootmeester.

Ben Provoost

Programmadag 6: woensdag 20 december

13.00 9^e Ronde

Wouter Sipma (1524)	- Gabriël Heerema (1405)
Martijn van IJzendoorn (1523)	- Wouter Ludwig (1414)
Jan Groenendijk (1547)	- Jitse Slump (1522)
Matheo Boxum (1298)	- Alexander Baliakin (1548)
Ben Provoost (1407)	- Gerlof Kolk (1393)
Jan van der Star (1309)	- Hein Meijer (1433)
Anton van Berkel (1424)	- Luuk Terweijden (1343)

Jitse Slump

Jitse Slump is 24 jaar oud en in het Limburgse Landgraaf geboren en opgegroeid. Hij is begonnen met dammen op zesjarige leeftijd. Toen hij 13 was werd hij Nationaal Talent bij de KNDB, waar hij zich vervolgens heeft doorontwikkeld en op latere leeftijd bij de topsporters van TeamNL heeft gevoegd. Evenals de andere teamNL leden is Slump in het bezit van de GMI-titel, welk hij in het afgelopen EK 2022 in Kortrijk heeft weten te bemachtigen, door daar achter Jan Groenendijk als tweede te eindigen. Het beste resultaat wat Slump in titeltoernooien geboekt heeft is ongetwijfeld zijn 1e plek op het WK rapid 2022, dat in Polen werd gespeeld. Daarnaast ligt de focus van Slump zeker ook op het WK in Curaçao, waar hij binnenkort mag gaan proberen om nog een wereldtitel aan zijn palmares toe te voegen.

Zijn NK-debuut maakte hij in het NK 2017 op Urk, met een verdienstelijk gedeelde 4e plek, wat tevens ook zijn beste resultaat in dit titeltoernooi is. Slump staat doorgaans bekend als een creatieve speler die de strijd niet vaak schuwt, en ook nog wel eens met een openingsnieuwteje op de proppen komt.

Zal het hem dit jaar lukken om als gevaarlijke outsider een gooi te doen naar podium, of ligt er zelfs iets meer in het verschiet?

GMI Wouter Sipma (oftewel 'De Sip') is 30 jaar en hunkert naar zijn eerste Nederlandse seniorentitel, net als zijn supporters trouwens (oftewel 'Sipporters'). In 2019 was hij er dichtbij, maar moest uiteindelijk genoegen nemen met een (gedeelde) tweede plaats achter kampioen Baliakin.

Full-prof dammer (A-status) Sipma is zeer actief in de Nederlandse damwereld; zo verschijnen er van zijn hand regelmatig damfilmpjes op YouTube en is hij mede-organisator van de 'Damweek Hijken'. Ook is Sipma aanvoerder en als voorzitter stuwende kracht achter zijn club, Hijken DTC. Nadat hij in 2010 en 2011 tweemaal Nederlands kampioen bij de junioren werd en vanaf 2013 onafgebroken deelnemer aan het NK Dammen Algemeen is, komt hij maar niet (zoals hij dat ooit zelf omschreef) "in de juiste flow terecht".

Zijn prestaties liegen er niet om, 4x landskampioen met Hijken DTC, WK 2021 6e plaats, Ek 2022 4e plaats, winnaar MTB Open in 2013 en wereldkampioen WK teams in 2022. Europees kampioen rapid en tweede bij de world cup in Riga zijn recente resultaten die in het oog springen. Altijd is Sipma tijdens de finales een factor, maar tot nu toe is het hem niet gelukt de titel voor zich op te eisen (Always the bridesmaid, never the bride?); hopelijk is Drachten 2023 voor hem het keerpunt, maar dan moet er wel afgerekend worden met de zware concurrentie.

Wouter Sipma

Programmadag 7: donderdag 21 december

9.30 10^e Ronde

Alexander Baliakin (1548)	-	Jan Groenendijk (1547)
Gerlof Kolk (1393)	-	Matheo Boxum (1298)
Gabriël Heerema (1405)	-	Jan van der Star (1309)
Luuk Terweijden (1343)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Jitse Slump (1522)	-	Anton van Berkel (1424)
Wouter Ludwig (1414)	-	Ben Provoost (1407)
Hein Meijer (1433)	-	Wouter Sipma (1524)

15.00 11^e Ronde

Jan van der Star (1309)	-	Luuk Terweijden (1343)
Martijn van IJzendoorn (1523)	-	Jitse Slump (1522)
Anton van Berkel (1424)	-	Hein Meijer (1433)
Wouter Sipma (1524)	-	Gerlof Kolk (1393)
Jan Groenendijk (1547)	-	Wouter Ludwig (1414)
Matheo Boxum (1298)	-	Gabriël Heerema (1405)
Ben Provoost (1407)	-	Alexander Baliakin (1548)

9.30 4^e Ronde NK Fries dammen

Hein de Vries	-	Folkert Groenveld
Frans Kingma	-	Jelle Wiersma
Marten Walinga	-	Taeke Kooistra
Dicky van der Meer	-	Frederik Bos

15.00 5^e Ronde NK Fries dammen

Folkert Groenveld	-	Frans Kingma
Jelle Wiersma	-	Hein de Vries
Taeke Kooistra	-	Dicky van der Meer
Frederik Bos	-	Marten Walinga

Jan van der Star (26) mag zich dit jaar opmaken voor zijn debuut bij het Nederlands Kampioenschap. Hij maakte via het schooldammen kennis met de damsport. Al snel had hij de smaak te pakken en heeft hij het spel nooit meer losgelaten. Diverse finales bij jeugd NK's volgden, maar zonder ooit een podiumplek te behalen.

Nadat Jan in april jl. het Paastoernooi van Amsterdam op zijn naam schreef, plaatste hij zich nog geen week later voor het Nederlands Kampioenschap. Waar hij vorig jaar bij zijn debuut in de halve finales nog zijn meerdere moest erkennen in Hein Meijer, lukte het dit jaar wel de finaleplaats veilig te stellen ten koste van Andrew Tjon A Ong.

Jan is gewend om het bord in vuur en vlam te zetten met aanvullend spel. In combinatie met zijn neiging in tijdnood te komen heeft dit al menigmaal tot spektakel geleid. De vraag is hoe hij het ervan af gaat brengen in een loodzwaar NK. Voor hem zelf betekent het NK vooral: "genieten van de ervaring en mijn huid duur verkopen".

Jan van der Star

Luuk Terweijden is 21 jaar oud en is begonnen op zijn 5e met de damsport. Op 19-jarige leeftijd kwalificeerde hij zich voor het WK junioren in Polen (2021). Hier behaalde hij een gemiddelde 12e plek.

Voor lange tijd speelde Luuk voor damclub SNA uit Heerhugowaard, maar sinds dit seizoen komt hij uit voor damclub Fryslân. Luuk staat bekend als iemand die van het spel houdt en niet bang is de complicaties te behouden voor een leuke partij. Boeiende standen gaat hij dan ook niet uit de weg.

Vooral dit jaar is hij actief in de damsport. Zo traint hij onder andere met grootmeesters Kees Thijssen en Hein Meijer en blijft hij zich ontwikkelen in diverse toernooien, waaronder Riga (24e) Heerhugowaard (4e) en Hoogeveen (9e).

Met een debuutplek op het NK met een verdienstelijke eerste plaats vanuit de halve finales zal hij dan ook pogen een gevaarlijke schakel te worden tegenover de kandidaten. Zal het hem lukken een goede positie te bemachtigen in dit NK?

Luuk Terweijden

Programmadag 8: vrijdag 22 december

13.00 12^e Ronde

Wouter Ludwig (1414)	-	Anton van Berkel (1424)
Hein Meijer (1433)	-	Matheo Boxum (1298)
Luuk Terweijden (1343)	-	Ben Provoost (1407)
Gabriël Heerema (1405)	-	Jan Groenendijk (1547)
Alexander Baliakin (1548)	-	Jan van der Star (1309)
Gerlof Kolk (1393)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Jitse Slump (1522)	-	Wouter Sipma (1524)

13.00 6^e Ronde NK Fries dammen

Taeke Kooistra	-	Folkert Groenveld
Jelle Wiersma	-	Frederik Bos
Marten Walinga	-	Hein de Vries
Frans Kingma	-	Dicky van der Meer

20.00 Open NK FRYSK!

Opgave in de zaal tot 19.00 of per mail naar:

martenwalinga@hotmail.com

Frederik Bos uit Groningen kan gerekend worden tot één van de *early adaptors* van het Fries dammen buiten de provincie. Hij is erg actief op Lidraughts en speelde daar lange tijd met de hoogste rating voor het Fries dammen. In de online toernooien die hij mee heeft gespeeld, komt hij vaak als één van de sterksten naar voren. Frederik is zeker één van de kanshebbers in dit toernooi.

Folkert Groenveld uit Jutrijp won in 2018 het eerste Nederlands kampioenschap. Daarnaast heeft hij in 2021 het kandidatentoernooi op zijn naam geschreven en was de uitdager in de match om het wereldkampioenschap Fries dammen. Zijn kennis van het openingsspel zorgt er vaak voor dat hij vanuit een sterke uitgangspositie de tegenstander op de knieën krijgt.

Taeke Kooistra uit het damdorp Hartwert pakte zijn eerste Friese damtitel in 1986 en zijn 19e titel in 2016. Daarnaast speelt hij meestal mee in de grootmeesterklasse van het Fryslân Open. Hij is één van de sterkste spelers ooit en behoort ook tot één van de gegadigden voor deze titel.

Frans Kingma uit Jorwert mag wel de verrassing van dit toernooi worden genoemd. In zijn jongere jaren een erg sterke speler die pas de laatste jaren zijn damtalent verder heeft ontwikkeld. Wie op Lidraughts speelt, heeft een grote kans Frans Kingma hier in een toernooi tegen te komen, hij speelt er dagelijks.

Programmadag 9: zaterdag 23 december

10.00 13^e Ronde

Matheo Boxum (1298)	-	Jitse Slump (1522)
Ben Provoost (1407)	-	Gabriël Heerema (1405)
Wouter Sipma (1524)	-	Alexander Baliakin (1548)
Jan van der Star (1309)	-	Wouter Ludwig (1414)
Hein Meijer (1433)	-	Martijn van IJzendoorn (1523)
Jan Groenendijk (1547)	-	Luuk Terweijden (1343)
Gerlof Kolk (1393)	-	Anton van Berkel (1424)

10.00 7^e Ronde NK Fries dammen

Folkert Groenveld	–	Jelle Wiersma
Frederik Bos	–	Taeke Kooistra
Dicky van der Meer	–	Marten Walinga
Hein de Vries	–	Frans Kingma

Dicky van der Meer uit Terherne is een telg van de jeugdopleiding in Hallum waar ooit honderden kinderen het Fries dammen werd aangeleerd door Simon Hofman. Hij speelde dit jaar mee in de top acht van het Fries kampioenschap en in het meestertoernooi van het Fryslân Open. In het WK FRYSK! 2023 behaalde hij een gedeeld tweede plaats, dit bewijst te meer zijn rekenkracht.

Hein de Vries uit Leeuwarden is net gepensioneerd en wijdt zich nu meer dan voorheen aan het damspel. Hij is één van de spelers die bijna dagelijks op Lidraughts speelt. Bij het Fries kampioenschap behaalde hij derde plaats. Hij heeft meerdere keren het grootmeestertoernooi in Franeker meegespeeld en in 2022 de finale van de Fryslân Cup gespeeld. Bij het NK in 2018 was Hein de Vries één van de vier finalisten.

Marten Walinga uit Waaksens is de huidige wereldkampioen Fries dammen en zet zich al jaren in om van het Fries dammen een internationale denksport te maken. Door het schrijven van cursussen, trainingen en theoretische boekwerkjes is zijn kennis van het spel op een hoog niveau. Als medeorganisator van het dubbel NK dammen is het maar de vraag of dat niet te veel van zijn damspel vergt.

Jelle Wiersma uit Wommels is de laatste jaren de onbetwiste kampioen van het Fries dammen, jaar op jaar weet hij deze titel in de wacht te slepen. Ook bij de internationale toernooien zoals het Fryslân Open en het wereldkampioenschap FRYSK! eindigt hij vaak als eerste. Hij is een sterke creatieve speler die zeker tot de topfavorieten behoort in dit kampioenschap.

Internationaal en Fries dammen: verre vrienden of goede burenen?

Als zovelen heb ik in mijn jonge jaren een keer met Sinterklaas of verjaardag een damspel cadeau gekregen. Maar ik was het eerste kind, en veel tijd voor denksporten hadden mijn ouders niet. Gelukkig was dat één generatie verder anders. Het dammen heb ik dan ook vooral geleerd van mijn twee beppes.

Daar openbaarde zich echter meteen een probleem: de ene beppe wilde alleen Fries dammen (ze had nooit anders gedaan), de ander alleen, zoals zij zei, 'Hollands' ('Want Frysk, dat giet altyd sa mâl.') Wilde ik dammen, dan moest ik mij schikken naar deze voorkeuren. Ik heb het dammen dus nooit anders gekend dan in meervoud, maar wat mij wel opviel, was de onverzettelijkheid waarmee de twee matriarchen zich tot één spelvorm beperkten.

Wat dat betreft is de appel wel een behoorlijk eind van de boom gevallen. In de weken voorafgaand aan het gecombineerde Nederlands Kampioenschap Internationaal en Fries Dammen heb ik niet alleen deze twee varianten van de damsport beoefend, maar ook Italiaans, Tsjechisch, Russisch, Checkers en Maleis. Wat dan opvalt, is dat het grote verschil bij al die varianten niet zit in een rechte of schuine slag, maar in een klein of een groot bord. Helemaal als er niet achteruit wordt geslagen (zoals op de meeste varianten op 64 velden), is het verschil in bordgrootte veel fundamenteeler dan de slagwijze. Checkers, Tsjechisch, Italiaans zijn dan duidelijk één grote en hechte familie - en internationaal en Fries horen ook bij elkaar.

Dat zegt allemaal niets over moeilijkheid of aantrekkelijkheid. Ik geniet ontzettend van de diepe combinaties in het internationale spel, en weet ook dat ik zoiets nooit op het bord zal toveren. Maar het zo eenvoudig ogende Italiaans, met een klein bord en stukken die niet achteruit mogen slagen, is een ongelooflijk subtiel positiespel, met ook nog eens een minieme remisemarge. Fries is ook niet moeilijker dan Tsjechisch of internationaal. Het belangrijkste verschil is de reikwijdte van de stukken, en dat maakt al snel een vervaarlijke indruk op de nieuwkomer. Maar het gaat uiteindelijk gewoon om de juiste posities van die stukken op het grote bord. Internationaal en Fries zijn niet alleen naaste burenen, ze zijn ook directe familie.

De Duitsers, die overigens weinig dammen, hebben het spreekwoord 'Was sich liebt, das neckt sich'. Hoe nauwer de verwantschap, hoe groter bijtijds de animositeit. Voor Fries en internationaal dammen is dat, historisch gesproken, zeker het geval. Beide varianten kennen vanouds een groot verspreidingsgebied, en beide hebben onder verschillende benamingen bekend gestaan. Het onderzoek daarnaar is nog in volle gang.

Wel is onderhand duidelijk, dat het dammen op het grote bord met een rechte slag in de provincie Fryslân eeuwenlang veelvuldig is gespeeld. De naam 'Fries dammen' is echter nog maar relatief jong. Ouder is 'Molkwerums'. Dat heeft mogelijk te maken met het grote aandeel van de Molkwerumer schippers in de scheepvaart langs de kusten van de Noordzee en de Oostzee. Maar 'Molkwerum' had, zeker in de gewesten Holland en Zeeland, ook een heel bepaalde bijklank. Het was 'de Friese doolhof', een plaats waar je hooggeplaatste diplomaten mee naartoe nam als het meest exotische wat de Republiek van de Zeven Provinciën te bieden had. De meegetroonde Turken en Italianen keken vervolgens enigszins ontgoocheld om zich heen: in Molkwerum was het net zo plat als in de rest van de Republiek, er lagen schepen, maar die lagen overal, en voor de rest was er weinig bijzonders te zien.

De Hollanders schreven echter aan Molkwerum alles wat ze als typisch Fries beschouwden toe: men had er een aparte klederdracht, men sprak een oude, overal elders uitgestorven taal, en je verdwaalde er subiet. Allemaal mythevorming die weinig met de realiteit te maken had, maar die mythe was maar al te echt in de hoofden van de meeste inwoners van Holland, Zeeland en Utrecht. Fryslân was anders, en daarom bedreigend. Iedere Hollander wist dat de Friezen anarchistische rabauwen waren, die niet voor niets Bonifatius hadden gedood in 754 en maar liefst twee Hollandse graven: Willem II in 1256 en Willem IV in 1345. Fryslân, daar moest je gewoon niet zijn.

Dus Fries dammen? Oftewel Molkwerums? Dat kon je niet serieus nemen, dat was een soort tombola waarbij de schijven lukraak over het bord werden gestrooid. Je kon het doen als je in een dolle bui was, maar een normale dammer bezondigde zich er niet aan.

Ook hier geldt natuurlijk, dat zulke uitlatingen niets met de werkelijkheid te maken kunnen hebben gehad. Geen dammer, in welke variant ook, ziet zijn spel als een loterij of een vorm van carnavalsvermaak. Dammen is denksport, in iedere variant, anders was het spel er al lang niet meer geweest.

Inmiddels schrijven we 2023. Fryslân en Holland zijn allebei volledig geïntegreerd in het Nederlandse staatsverband. De burgemeester van Groningen betitelde de Friese inwoners van zijn stad als een 'gewaardeerde bevolkingsgroep'. En het NK dammen op de 100 velden, zowel 'over alles' als 'met de schuine slag', wordt voor de tweede keer tegelijkertijd in één ruimte gehouden. Goede burenen ontdekken dat ze naaste familie zijn.

Ik wens alle deelnemers een fantastisch toernooi en veel speelplezier, voor het publiek hoop ik op spannende partijen en verrassende ontknoppingen, en alle dammers wens ik toe, dat ze geregeld even over de schutting kijken. Het mag.

Liuwe H. Westra

voorzitter Dambûn Frysk Spul, secretaris Stifting WFD

Programmadag 8: vrijdag 22 december

Het Open Nederlands Kampioenschap FRYSK!

PROGRAMMA OPEN NK FRYSK!:

Aanmelden: Uiterlijk tot 19:00 in de speelzaal
Opgave en meer info: martenwalinga@hotmail.com
Prijzengeld en inleg: 500 Euro, 10 Euro

Speeldatum en aanvang: Vrijdag 22 december om 19:30 u.

De Nederlands kampioen FRYSK! plaatst zich voor het WK FRYSK 2024.
Dit WK wordt als afsluitende wedstrijd gehouden van het Fryslân Open 2024 op 25 februari 2024.

FRYSK!, de jongste vorm van dammen!

Fries dammen is voor veel dammers van andere varianten een brug te ver. Wereldwijd wordt verreweg het meest op het 64-velden bord gespeeld. De stap naar een 100-velden bord is dan niet eenvoudig en om dan ook nog extra slagregels toe te kunnen passen, plus stringente slagregels...de meeste dammers durven er niet aan te beginnen.

Gelukkig is er nu FRYSK! een damspel met een eenvoudige startpositie van slechts vijf schijven op de basislijn. Dit spel komt aan op de rekenkracht van spelers en is voor elke dammer speelbaar. Een uitgebreide kennis van het openingsspel kan voorlopig in de ijskast blijven en toch is het meteen genieten van een scherp damspel.

Theoretisch is dit spel waarschijnlijk remise maar de praktijk is weerbarstig en komen keer op keer de sterkste denkers op het podium.

LC 18-09-1937

DAMCLUB „LEEUWARDEN”.

Lezing en demonstratie van het systeem „Hoogland”.

Onder auspiciën van de Damclub „Leeuwarden” hield voor een aandachtig publiek de heer J. de Haas, van Scheveningen, een lezing over het Hoogland-systeem in het Friesch Koffiehuis te Leeuwarden.

De heer de Haas, hoewel ongetwijfeld zelf een der beste eindspelers, die ons land heeft gekend, heeft bij ijverige beoefening van het damspel in vrijwel alle landen van Europa en daarbuiten op den duur geen bevrediging kunnen vinden in het feit, dat er zooveel remises worden gespeeld.

Zelfs een overwicht van b.v. drie dammen tegen 1 dam geeft remise tot resultaat, ondanks den materieelen voorsprong van den eersten speler. De heer Hoogland, die in Friesland kennis maakte met het Friesche damspel door het spelen van enkele partijen met den oud-kampioen Tolsma van Sint Jacob (kampioen Friesch spel, Hollandsch spel en schaken) heeft hierin een greep gedaan om het eindspel in het Hollandsche spel aantrekkelijker te maken. In zijn systeem past hij ook het zgn. Overhoeks-slaan toe, echter uitsluitend in het eindspel, wanneer beide partijen een of meer dammen hebben. In dat geval mogen de dammen elkaar ook langs de verticale en horizontale lijnen slaan, doch niet de dammen schijven.

Op onderhoudende wijze toonde de heer de Haas de verschillen aan tusschen 't systeem de Haas en de in Nederland tot heden gebruikelijke wijze van spelen, terwijl een en ander op een tweektal demonstratieborden aanschouwelijk werd voorgesteld.

Na een causerie van 1½ uur kreeg de heer Hoogland, die ook aanwezig was, de gelegenheid met een 20-tal damliefhebbers een partijje 5 schijven tegen 5 schijven te spelen (simultaan). Bij enkele spelers kreeg hij geen gelegenheid om tot een „Hoogland” eindspel te komen, omdat de partij reeds was verloren, maar toch wist hij in ettelijke „peukies” zijn systeem in de praktijk te brengen.

Daarna verkreeg de heer de Haas nogmaals het woord en belichtte met talrijke voorbeelden uit de praktijk der laatste jaren de „remisekwaal”. Bekende spelers als: Raichenbach, Springer, Keller, Vos enz. gaven in belangrijke partijen hun tegenspelers remise in een eindstand van b.v. 5 tegen 5 schijven of zelfs wel 8 tegen 8 schijven, omdat de winst niet meer aanwezig was bij normaal-goed spel.

Dan begint volgens het Hoogland-systeem echter eerst het eindspel, verklaarde de enthousiaste aanhanger.

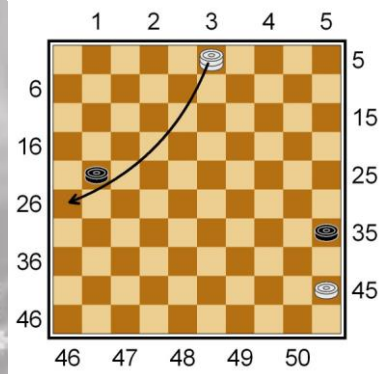
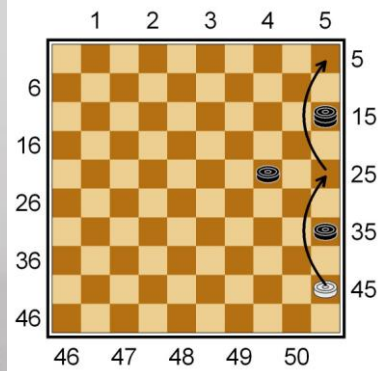
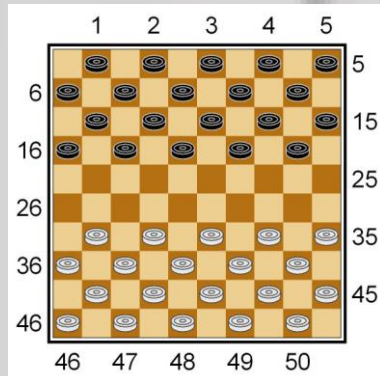
Aan het bestuur van den Frieschen Dambond zal worden gevraagd om eenige plaatsruimte in het maandblad van deze organisatie voor het propageeren van dit systeem, terwijl den aanwezigen werd verzocht niet om zich direct als voorstander van het systeem te verklaren, doch om het te onderzoeken en te bestudeeren, omdat het volgens den spreker het spel van de toekomst zal worden.

De voorzitter der damclub Leeuwarden dankte de heeren voor de heldere uiteenzettingen en wenschte den ruim 60-jarigen heer de Haas toe het te mogen beleven dat het Hoogland-systeem internationaal het gespeelde spel wordt.

Fries dammen

een korte uitleg

Het bord

Dit spel heeft hetzelfde bord als het internationaal dammen, het zetten gaat op dezelfde manier.

Het spel kan ook met elk 5 schijven vanaf de basislijn worden gespeeld. (FRYSK!)

Het slaan

Er moet niet alleen schuin maar ook verticaal en horizontaal geslagen worden. Tijdens een slag mag er eveneens maar één keer over elk stuk worden geslagen.

Wit slaat van 45 (via 25 en 14) naar 12.

Meerslag

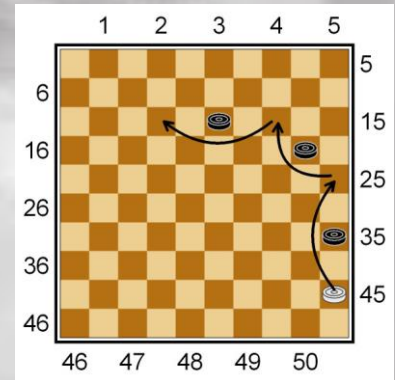
Meerslag gaat voor. Maar er is een verschil in de waarde van de te slagen stukken. Een dam heeft een grotere waarde dan 1 schijf maar minder waarde dan 2 schijven.

Wit moet hier dus slaan van 45 naar 5.

Damslag

Een dam moet steeds in 8 richtingen slaan maar en mag na het laatst geslagen stuk op elk vrij veld eindigen. Wanneer een schijf en een dam gelijktijdig eenzelfde waarde aan stukken kan slaan, gaat de damslag voor.

Wit moet nu slaan van 3 naar 26.

Dam-restrictie

Een dam mag maximaal drie keer achterelkaar een zet spelen, daarna mag er alleen mee worden geslagen ofwel een zet of slag met een ander stuk worden gedaan. Hierna is de dam weer vrij. Deze regel vervalt wanneer iemand alleen maar één dam (of meerdere dammen) heeft.

Wint 2 dammen tegen 1 dam? Ja, bijna altijd! Maar de speler heeft slechts 7 zetten om het spel te beslissen. Lukt dit niet dan is het remise, zoals ook 1 dam tegen 1 dam remise is.

Veel succes!

Dank aan:

Het organisatiecomité van de KNDB en DFS wil in het bijzonder bedanken:

De vele vrijwilligers die dit denksportevenement mogelijk maken.

De KNDB en DFS voor ondersteuning en gebruik van materiaal

Toernooibase: Piet Bouma
Analyses/presentatie: Harm Wiersma, Alexander Shvartsman en
Wieger Wesselink
Arbiter: Gerben de Wit
Wedstrijdleiding: Jan van Dijk
Techniek: Hendrik Veenstra
Catering: Van der Valk
Verslaggevers: Tjalling van den Bosch
Website: Geb Kos
Toernooibase: Piet Bouma
Lidraughts: Stephan Schermann en Fedde Kramer

Damclub Oerterp-Drachten

Een bloeiende damvereniging met een rijke geschiedenis, werd opgericht op 8 januari 1948. De club heeft haar wortels in Ureterp (Oerterp) en Drachten en heeft in 2019 een fusie ondergaan, waardoor Damclub Oerterp en Damclub Ons Genoegen Drachten verenigd werden tot de mooie damclub die het vandaag is. De vereniging heeft haar thuisbasis gevonden in Ureterp, waar het multifunctioneel centrum De Wier fungeert als de centrale speellocatie op woensdagavond en op de zaterdagen.

Een opvallend kenmerk van Damclub Oerterp-Drachten is haar toewijding aan de jeugdopleiding. De club heeft door de jaren heen een vruchtbare voedingsbodem gecreëerd voor jonge damtalenten, met als pronkstukken de topspelers Gabriël Heerema (deelnemer huidig NK) en Jan van Dijk (4e plaats van Nederland in 2022)

Op sportief gebied heeft Damclub Oerterp-Drachten zich gevestigd als een geduchte tegenstander in zowel de provinciale als nationale damcompetities. In de provinciale teamcompetitie speelt de club op het hoogste niveau in de hoofdklasse, en in de 1e klasse, terwijl ze in de Nationale KNDB teamcompetitie uitkomt in de hoofdklasse A. De recente promotie door het kampioenschap in de 1e klasse A getuigt van de voortdurende groei en competitieve kracht van de damclub.

Een interessant aspect van Damclub Oerterp-Drachten is de ontwikkeling van de Oerterp applet. Deze applet, die wordt gebruikt om dampartijen op internet na te spelen, is ontwikkeld in Ureterp door Hendrik Veenstra, een ICT-er en tevens lid van de damclub. Dit technologische initiatief draagt bij aan de modernisering en digitale betrokkenheid van de club.

Samengevat is Damclub Oerterp-Drachten niet alleen een erfgenaam van een rijke damtraditie, maar ook een vooruitstrevende vereniging die zowel op sportief als technologisch gebied een voortrekkersrol vervult. Haar verleden, heden en toekomst worden gekenmerkt door toewijding, talentontwikkeling en een sterke gemeenschapszin.

<https://dcoerterp-drachten.nl>

Jan van Dijk en Hendrik Veenstra

Nederlands kampioenschap dammen
Nederlands kampioenschap Fries dammen
Open Nederlands kampioenschap FRYSK!

